

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.4.2024
COM(2024) 162 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

o vmesni oceni strategije EU za mlade 2019–2027

{SWD(2024) 90 final}

1. UVOD	1
2. IZVAJANJE	3
3. GLAVNE UGOTOVITVE OCENE.....	4
3.1. Uspešnost, učinkovitost in skladnost – kako uspešna je strategija EU za mlade?.....	4
3.2. Dodana vrednost EU – kaj se je s strategijo EU za mlade doseglo doslej in za koga?	10
3.3. Ustreznost – ali je strategija EU za mlade še vedno ustrezna?.....	10
4. SKLEPI IN PRIDOBLENE IZKUŠNJE	10
4.1 Splošni sklepi in pridobljene izkušnje	10
4.2 Participacija mladih in vključevanje mladinskih vprašanj	11
4.3 Omogočitveni instrumenti	14
4.4 Možnosti za poenostavitev	15
4.5 Nadaljnji ukrepi	15

1. UVOD

Strategija EU za mlade 2019–2027 je okvir za sodelovanje EU na področju mladine, ki temelji na resoluciji Sveta z dne 18. decembra 2018¹. Strategija spodbuja udeležbo mladih v demokratičnem življenju v skladu s členom 165 PDEU, podpira njihovo družbeno in državljansko udejstvovanje, njen namen pa je vsem mladim zagotoviti potrebne vire za udeležbo v družbi.

Splošni cilji strategije EU za mlade 2019–2027

- omogočiti mladim, da postanejo arhitekti svojega življenja, skrbijo za osebni razvoj in rast do samostojnosti, okrepijo svojo odpornost in pridobijo življenjske spretnosti, da bodo kos spreminjajočemu se svetu;
- spodbujati mlade, da postanejo aktivni državljani, zagovorniki solidarnosti in prinašalci pozitivnih sprememb, navdihnjeni z vrednotami EU in evropsko identiteto, in jim v ta namen zagotavljati potrebne vire;
- izboljšati odločitve politike z vidika učinka teh odločitev na mlade v vseh sektorjih, zlasti v zaposlovanju, izobraževanju, zdravstvu in socialnem vključevanju;
- prispevati k odpravi revščine mladih in vseh oblik diskriminacije ter spodbujati socialno vključenost mladih.

Strategija EU za mlade **angažira, povezuje in opolnomoča mlade** ter **spodbuja njihovo participacijo in vključevanje mladinskih vprašanj na vsa področja politike**. Spodbuja razvoj mladinskih politik v sinergiji z drugimi politikami, ki se osredotočajo na mlade (npr. izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje, zdravje, kultura ter okolje), da bi pripomogle k uresničitvi **11 evropskih ciljev mladih**².

Evropska komisija je izvedla **vmesno oceno** strategije EU za mlade, kot je predvidena v resoluciji Sveta, podprto z zunanjo študijo (izvajala se je od februarja do decembra 2023) in posvetovanji. Ocenila je uspešnost, učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodano vrednost strategije na sredini njenega izvajanja. Ocenjevanje je nadzorovala medresorska skupina služb Komisije.

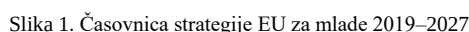
Ocena je potrdila nadaljnjo ustreznost strategije EU za mlade kot strateškega okvira za sodelovanje na področju mladinskih vprašanj. Opredelila je tudi nekatera področja, na katerih so potrebne izboljšave, vključno z nadaljnjim pospeševanjem vključevanja mladinskih vprašanj v vsa področja politike za doseganje dolgoročnejših splošnih ciljev, skupaj z nadaljnjo krepitvijo participacije mladih, izboljšanjem komunikacije in zmanjšanjem poročanja držav članic. V tem poročilu so predstavljene **glavne ugotovitve ocene in predlogi za nadaljnje ukrepanje**. Priloženi delovni dokument služb Komisije vsebuje podrobnosti o ugotovitvah, posvetovanjih in metodi.

¹ [Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027.](#)

² [Evropski cilji mladih | Evropski mladinski portal \(europa.eu\)](#)

2. IZVAJANJE

Strategija se izvaja v **triletnih delovnih ciklih**, Komisija pa ob koncu cikla poroča o napredku v **triletnem poročilu EU o mladih**. Svet skupaj s Komisijo določi prednostne naloge v **delovnih načrtih strategije EU za mlade**, ki zajemajo dva tria predsedstev Sveta. Splošna tematska prednostna naloga za obdobje 2019–2021 je bila „ustvarjanje priložnosti za mlade“, za obdobje 2022–2024 pa se imenuje „skupna prizadevanja za trajnostno in vključujočo Evropo“⁴.

⁴ [Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o reviziji delovnega načrta za strategijo EU za mlade 2022–2024, 2023/C 185/05.](#)

Izvajanje strategije EU za mlade je podprto z **instrumenti**, ki se financirajo iz programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota (npr. mladinski dialog EU, evropski mladinski portal in evropska agenda za mladinsko delo⁵).

V **evropskem letu mladih 2022** so se **prizadevanja v zvezi s cilji in instrumenti strategije EU za mlade okrepila** z njeno uporabo in ozaveščanjem⁶. Med novimi priložnostmi za angažiranje mladih so bili politični dialogi z evropskimi komisarji in državljanjski forumi, ki so se začeli med Konferenco o prihodnosti Evrope.

3. GLAVNE UGOTOVITVE OCENE

Na podlagi **smernic Komisije za boljše pravno urejanje**⁷ ocena temelji na dokazih iz zunanje študije⁸. Zajeta sta bila obdobje 2019–2022 in del leta 2023. **Ocena je bila na splošno pozitivna** glede na vsa merila za ocenjevanje in podpira nadaljnje izvajanje strategije EU za mlade.

3.1. Uspešnost, učinkovitost in skladnost – kako uspešna je strategija EU za mlade?

Uspešnost

V oceni je bilo ugotovljeno, da je strategija EU za mlade **uspešen okvir strateškega sodelovanja**, ki opozarja na mlade pri oblikovanju politik na ravni EU in usklajevanju s programi EU, pozitivno vpliva na mladinske politike v državah članicah EU, krepi delo mladinskih organizacij in neposredno koristi mladim prek instrumentov strategije EU za mlade. Prispeva k spodbujanju participacije in solidarnosti mladih ter podpira opolnomočenje mladih in aktivno državljanstvo. Glavne **ugotovitve v zvezi s ključnimi instrumenti** so poudarjene v nadaljevanju:

- **Mladinski dialog EU**⁹ je največji participativni instrument na ravni EU za vključevanje mladih v oblikovanje politik. Tudi z drugimi participativnimi ukrepi (kot so politični dialogi z evropskimi komisarji, platforma EU za participacijo otrok in mladinski odbor za mednarodna partnerstva pri zunanjem delovanju EU) se poudarja vloga dialoga med oblikovalci politik EU in mladimi.

Mladinski dialog EU je omogočil boljše nagovarjanje mladih in sodelovanje z njimi. Vendar je bilo v oceni ugotovljenih malo dokazov o neposrednem in sistematičnem vplivu mladinskega dialoga EU na oblikovanje politik in nadaljnje ukrepanje na ravni EU in nacionalni ravni. Deležniki niso vedno seznanjeni s končnimi priporočili in nadaljnjimi ukrepi. Pojasniti bi veljalo tudi vlogo nacionalnih mladinskih svetov v mladinskem dialogu EU.

⁵ Strategija EU za mlade | Evropski mladinski portal (europa.eu)

⁶ Stran 3 sporočila Komisije o evropskem letu mladih 2022 (europa.eu).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_sl

⁸ Support study for the Interim evaluation of the EU Youth Strategy 2019-2027 (Podporna študija za vmesno oceno strategije EU za mlade 2019–2027).

⁹ Mladinski dialog EU | Evropski mladinski portal (europa.eu)

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ izboljšati mehanizme za **posredovanje priporočil mladinskega dialoga EU** oblikovalcem politik ter izmenjavo informacij o **nadaljnjem ukrepanju na ravni EU in nacionalni ravni**;
- ✓ okrepiti **proces mladinskega dialoga EU in ozaveščanje o njem**, da bi vključili težko dosegljive skupine (npr. mlade iz prikrajšanih okolij in tiste, ki niso zaposleni, se ne izražajo ali usposabljaajo, ter mlade na podeželju) in ohranili napredek, dosežen v zvezi z manjšinami in mladimi invalidi;
- ✓ **podpreti pripravo** mladih za mladinski dialog EU in sistematično vključevati **nacionalne mladinske svete**;
- ✓ evidentirati **sinergije med pobudami za participacijo** v demokratičnih procesih na vseh ravneh ter podpirati organizacije civilne družbe pri izkoriščanju in spodbujanju priložnosti.

- Vloga **koordinatorja EU za mlade** je krepi medsektorsko sodelovanje in znanje Komisije v zvezi z mladimi ter si skupaj z deležniki prizadevati za komuniciranje z mladimi. Ta vloga je bila vzpostavljena junija 2021, koordinator EU za mlade pa je postal **vodilen pri podpiranju vključevanja mladinskih vprašanj**. Koordinatorju bo pri teh prizadevanjih pomagala mladinska mreža Komisije, ki vključuje mladinske korespondente, napovedana v sporočilu o evropskem letu mladih.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ nadgrajevati dosežke koordinatorja EU za mlade za večje **udejstvovanje deležnikov, medinstitucionalno vključevanje in sodelovanje pri mladinskih vprašanjih**. V oceni je bilo ugotovljeno, da **so pristojnosti** koordinatorja EU za mlade **obsežne**, zato mu je treba nameniti pozornost in podporo za sodelovanje in komunikacijo z zunanjimi deležniki.

- **Programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota** sta še vedno glavna in najbolj znana instrumenta strategije EU za mlade.

V oceni je bilo ugotovljeno, da so **cilji strategije EU za mlade dobro usklajeni s programoma**, na primer pri aktivnostih participacije mladih v okviru programa Erasmus+, pobudi DiscoverEU in podpori mladinskemu delu. Formalno izobraževanje in usposabljanje v okviru programa Erasmus+ prav tako prispevata k udejstvovanju in opolnomočenju mladih. Evropska solidarnostna enota je s strategijo EU za mlade usklajena prek prostovoljstva. **Horizontalne prednostne naloge** programov (vključevanje in raznolikost, okolje in podnebne spremembe, digitalna preobrazba, participacija in državljansko udejstvovanje, **dejavnosti usposabljanja in sodelovanja ter podporni centri SALTO**¹⁰) omogočajo povezave.

Med drugimi programi in shemami EU, ki koristijo mladim, so program Obzorje Evropa, skladi kohezijske politike EU (vključno z ESS+, ESRR, Skladom za pravični prehod in Kohezijskim skladom), mehanizem za okrevanje in odpornost, program Digitalna

¹⁰ Podporni centri SALTO (podpora ter priložnosti za napredno učenje in usposabljanje) zagotavljajo strokovno znanje in storitve nacionalnim agencijam za programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

Evropa, program Državljeni, enakost, pravice in vrednote, program EU za zdravje, program Ustvarjalna Evropa ter Instrument za tehnično podporo.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ **ohraniti povezave** med strategijo EU za mlade ter programoma Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, spodbujati priložnosti za mlade ter še naprej raziskovati sinergije z drugimi programi/skladi na ravni EU in nacionalni ravni.

- **Evropski mladinski portal** je eno od **10 najbolj obiskanih spletnih mest na spletišču europa.eu** ter med mladimi in deležniki dobro znan kanal za priložnosti in pobude. Informacije in podpora za mlade zagotavljajo tudi nacionalne agencije, mreža Eurodesk in organizacije civilne družbe.

Evropski mladinski portal je v **evropskem letu mladih** dobil nov zagon z zemljevidom dejavnosti in novimi orodji, ki mladim omogočajo, da izrazijo svoje mnenje. Zaradi teh inovacij imajo mladi na portalu zdaj platformo za angažiranje.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ še naprej **razvijati evropski mladinski portal** z uporabnikom prijazno vsebino za ciljne skupine v skladu z razvojem politike.

- **Evropska agenda za mladinsko delo**¹¹ dopolnjuje strategijo EU za mlade in krepi politično podlago za **kakovostno mladinsko delo**. **Mladinsko partnerstvo med EU in Svetom Evrope**¹² podpira evropsko agendo za mladinsko delo z znanjem in dokazi, zlasti prek usmerjevalne skupine¹³. Tudi **programi EU za mlade** podpirajo mladinsko delo in orodje **Youthpass**¹⁴ ter prispevajo k priznavanju mladinskega dela.

V zvezi s tem so mogoče:

- ✓ **dejavnosti vzajemnega učenja** o evropski agendi za mladinsko delo pri **skupnih prizadevanjih** Komisije, mladinskega partnerstva med EU in Svetom Evrope, držav članic in deležnikov, saj so države članice na različnih stopnjah razvoja mladinskega dela.
- **Učna mobilnost** je ključnega pomena za angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih ter izvajanje evropskega izobraževalnega prostora. **Priporočilo Sveta iz leta 2022 o mobilnosti mladih prostovoljcev**¹⁵ je rezultat evropskega leta mladih in bo olajšalo prostovoljstvo mladih v okviru Evropske solidarnostne enote in nacionalnih programov. Novembra 2023 mu je sledil **predlog Komisije za priporočilo Sveta „Evropa in mobilnost“ – priložnosti za učno mobilnost za vsakogar**¹⁶.

¹¹ [Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za vzpostavitev evropske agende za mladinsko delo, 2020/C 415/01.](#)

¹² [O mladinskem partnerstvu med EU in Svetom Evrope – Mladinsko partnerstvo \(coe.int\).](#)

¹³ [Usmerjevalna skupina za evropsko agendo za mladinsko delo – Mladinsko partnerstvo \(coe.int\).](#)

¹⁴ [Dobrodošli na portalu Youthpass – Youthpass.](#)

¹⁵ [Priporočilo Sveta z dne 5. aprila 2022 o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji \(besedilo velja za EGP\), 2022/C 157/01.](#)

¹⁶ Predlog [priporočila Sveta „Evropa in mobilnost“](#) – priložnosti za učno mobilnost za vsakogar, ki je del svežnja o [mobilnosti talentov](#).

V zvezi s tem so mogoče:

- ✓ **dejavnosti vzajemnega učenja** v podporo državam članicam in deležnikom pri izvajanju priporočil za mobilnost.
- Strategija EU za mlade spodbuja **vključevanje mladinskih vprašanj in participacijo mladih na vseh področjih politik** na vseh ravneh, da se pri oblikovanju politik zagotovi upoštevanje učinkov na mlade.

V oceni je bilo ugotovljeno, da je v **strategijah in politikah EU večji poudarek na mladih**, dober primer tega je sporočilo Komisije o celovitem pristopu k duševnemu zdravju¹⁷. **Evropsko leto mladih in koordinator EU za mlade** sta prispevala k temu okrepljenemu sodelovanju na področju mladinskih vprašanj.

Na **nacionalni ravni** strategija EU za mlade bolj vpliva na politične agende in prakse, kot pa spodbuja razvoj novih nacionalnih strategij. Strategija je še naprej **katalizator** za usklajevanje in razvoj nacionalne mladinske politike s krepitvijo vloge deležnikov na področju mladine in njihove legitimnosti (tudi v očeh oblikovalcev politik iz drugih sektorjev).

Ocena ni zajemala uporabe **instrumentov za vključevanje mladinskih vprašanj** (npr. mladinskih testov EU oz. ocen učinka z vidika mladih), vendar so nacionalni oblikovalci politik v Belgiji (flamska skupnost), Nemčiji, Franciji in Avstriji navedli, da imajo s temi orodji pozitivne izkušnje. V prihodnjem analitičnem poročilu Komisije (objavljeno bo leta 2024) bo predstavljen pregled pristopov k vključevanju mladinskih vprašanj v državah članicah. To bo olajšalo izmenjavo dobrih praks in organizacijo dejavnosti vzajemnega učenja med zainteresiranimi državami članicami.

Komisija je januarja 2024 v **sporočilu o evropskem letu mladih 2022**¹⁸ napovedala ukrepe za večjo vlogo mladih pri odločitvah, ki jih zadevajo, in okrepitev mladinske razsežnosti v različnih politikah EU. Komisija bo pri oblikovanju politik EU v celoti izkoristila potencial vključevanja mladinskih vprašanj v okvir in nabor orodij Komisije za boljše pravno urejanje, kar bo privedlo do mladinskega testa EU. To bodo dopolnjevali posebni instrumenti za mlade v okviru strategije EU za mlade.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ zagotoviti **učinkovito spremljanje** ukrepov za krepitev mladinske razsežnosti pri oblikovanju politik EU in s tem povezanih sinergij ter za podporo državam članicam, ki želijo sprejeti podobne pristope pri oblikovanju nacionalnih politik.
- Z **akcijskim načrtom za mlade v zunanjem delovanju EU**¹⁹, ki je bil sprejet oktobra 2022 kot rezultat evropskega leta mladih, se je **okrepila mednarodna razsežnost** strategije EU za mlade. Načrt prispeva k uresničevanju mednarodnih zavez EU in spodbuja

¹⁷ Sporočilo Komisije z dne 7. junija 2023 o celovitem pristopu k duševnemu zdravju ([europa.eu](https://europa.eu/europa/en)).

¹⁸ Sporočilo Komisije z dne 10. januarja 2024 o evropskem letu mladih 2022 ([europa.eu](https://europa.eu/europa/en)).

¹⁹ [Akcijski načrt za mlade \(skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika\)](#).

vrednote EU s krepitvijo participacije in opolnomočenja mladih v politikah zunanjega delovanja EU.

Mednarodni učinek strategije EU za mlade se kaže tudi v krepitvi znanja in sodelovanju, mladinskem partnerstvu med EU in Svetom Evrope ter pozitivnem dojetju v mednarodnih organizacijah, kot je Unicef. Sodelovanje držav, ki niso članice EU, v programu Erasmus+ in Evropski solidarnostni enoti podpira mednarodni doseg strategije.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ še naprej spodbujati izvajanje akcijskega načrta za mlade v zunanjem delovanju EU.
- **Komuniciranje o strategiji EU za mlade** je bilo uspešno pri zagotavljanju informacij o možnostih financiranja. Deležniki imajo pozitivno mnenje o strategiji, povezano z visoko ozaveščenostjo in pozitivnim stališčem do programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota. Komuniciranje o drugih dejavnostih je bilo manj uspešno.

V oceni je bilo ugotovljeno, da primanjkuje komunikacijskih produktov, **usmerjenih na oblikovalce politik in organizacije civilne družbe**. Poročilo EU o mladih vsebuje veliko informacij o napredku strategije EU za mlade, vendar lahko pogostost in oblika poročanja ovirata njihovo uporabo s strani deležnikov.

Mladi²⁰ so predlagali, da bi bilo mogoče storiti še več za uporabo ustreznih slogov in kanalov za **komuniciranje z mladimi**.

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ **izboljšati komuniciranje o** mladinskem dialogu EU, dejavnostih vzajemnega učenja, vključevanju mladinskih vprašanj in zbirki znanja;
- ✓ razvijati komunikacijske **produkte za oblikovalce politik in organizacije civilne družbe**;
- ✓ **preizkušati** komunikacijske produkte z mladimi.
- **Spremljanje in dokazna podlaga strategije EU za mlade** sta bila okrepljena z objavo posodobljene pregledne plošče mladinskih kazalnikov EU²¹ v evropskem letu mladih²². Pregledne plošče in letna poročila programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter nacionalne agencije zagotavljajo podatke o programih. Mladinski Wiki²³ vsebuje podatke o nacionalnih politikah, primerjalne zemljevide in poročila. Za poročilo EU o mladih se večinoma uporabljajo ti viri podatkov, vendar ni lahko omogočiti pregleda in uporabniku prijaznega dostopa do podatkov za deležnike.

²⁰ To opažanje temelji na kvalitativnih informacijah, pridobljenih v fokusnih skupinah z mladimi v okviru ocenjevanja.

²¹ [Pregledna plošča EU – Mladi – Eurostat \(europa.eu\)](#).

²² Končno poročilo iz leta 2021 za [predlog posodobljene pregledne plošče mladinskih kazalnikov EU](#).

²³ [Youthwiki:Evropska enciklopedija nacionalnih mladinskih politik \(europa.eu\)](#).

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ izboljšati način, na katerega se obravnavajo **omejitve v razpoložljivosti podatkov za deležnike**, da bi olajšali uporabo podatkov za spremljanje, komunikacijo in oblikovanje politik.

Učinkovitost

Strategija EU za mlade je **stroškovno učinkovita** in ekonomsko ugodna na ravni EU. Skromni stroški strategije se zdijo sorazmerni. Deležniki se strinjajo, da njene koristi odtehtajo stroške. S strategijo se javnim organom ali drugim deležnikom niso naložila znatna upravna bremena.

V zvezi s tem so mogoče:

- ✓ dodatne **izboljšave** za poenostavitev planerjev prihodnjih nacionalnih dejavnosti (orodja, s katerim Komisija zbira informacije o nacionalnih mladinskih politikah) in zmanjšanje poročanja držav članic.

Skladnost

Strategija EU za mlade deluje v **sinergiji s številnimi politikami EU**, in sicer s skupnimi prednostnimi nalogami, cilji in vrednotami²⁴. Eden od primerov je **sinergija med participacijo mladih in participacijo otrok**²⁵. Platforma EU za participacijo otrok²⁶ vključuje otroke v odločanje v EU in podpira njihovo dejavno participacijo v demokratičnem življenju ter prispeva k participaciji mladih in aktivnemu državljanstvu v okviru strategije. Sveženj o državljanstvu²⁷ podpira demokratično participacijo mladih državljanov. Sveženj za obrambo demokracije²⁸ poudarja pomen participacije mladih in otrok v demokratičnem življenju, podpira mlade volivce in navaja dobre prakse, vključno z mladinskim dialogom EU²⁹. Participacija mladih je steber evropske strategije za boljši internet za otroke (BIK+)³⁰. Drug primer je sinergija z demografskimi politikami, ki dajejo prednost enakosti spolov, nediskriminaciji in medgeneracijski pravičnosti.³¹

Strategija EU za mlade je **v skladu z mednarodnimi obveznostmi**, saj se ujema z nekaterimi cilji trajnostnega razvoja OZN, vendar bi lahko o povezavah več komunicirali.

V zvezi s tem je mogoče:

²⁴ Na primer z akcijskim načrtom EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 in strategijo za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025.

²⁵ [Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija EU o otrokovih pravicah, COM\(2021\) 142 final.](#)

²⁶ [Platforma EU za participacijo otrok | Evropska unija \(europa.eu\)](#)

²⁷ [Sveženj o državljanstvu – Evropska komisija \(europa.eu\).](#)

²⁸ [Zaščita demokracije – Evropska komisija \(europa.eu\).](#)

²⁹ [Priporočilo Komisije o spodbujanju udejstvovanja in učinkovite udeležbe državljanov in organizacij civilne družbe v procesih oblikovanja javnih politik.](#)

³⁰ [Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Digitalno desetletje za otroke in mlade: nova evropska strategija za boljši internet za otroke \(BIK+\)](#)

³¹ [Sporočilo Demografske spremembe v Evropi: nabor orodij za ukrepanje](#)

- ✓ **predstaviti sinergije med strategijo EU za mlade in povezanimi področji politike,** zlasti tistimi, ki so poudarjena v sporočilu o evropskem letu mladih (zdravje in dobrobit, okolje in podnebne spremembe, izobraževanje in usposabljanje, mednarodno sodelovanje in evropske vrednote, zaposlovanje in vključevanje).

3.2 Dodana vrednost EU – kaj se je s strategijo EU za mlade doseglo doslej in za koga?

Strategija EU za mlade je zagotovila dodano vrednost, ki presega tisto, kar bi lahko države članice dosegle same, in sicer:

- z lajšanjem izmenjave znanja in izkušenj;
- kot zgled in katalizator za razvoj nacionalnih in mednarodnih politik;
- z ustvarjanjem skupne odgovornosti za reševanje izzivov mladih na ravni EU;
- z izboljšanjem razumevanja mladih kot kompleksne skupine, ki zahteva celostne pristope.

Ukinitev strategije EU za mlade bi imela **negativne posledice**, kot so zmanjšanje pomena mladinskih vprašanj za nosilce odločanja, omejitev medsektorskega sodelovanja na ravni EU in upočasnitev napredka pri razvoju nacionalnih mladinskih politik.

3.3 Ustreznost – ali je strategija EU za mlade še vedno ustrezna?

Glede na posvetovanja z deležniki so bili med najbolj perečimi **izzivi, s katerimi so se soočali mladi** v obdobju 2019–2023, življenjski stroški, finančna stabilnost in revščina; duševno zdravje in dobro počutje; brezposelnost mladih; okolje in podnebne spremembe ter participacija mladih pri odločanju.

Strategija EU za mlade na splošno še vedno ustreza potrebam mladih zaradi svojih **širokih splošnih ciljev in evropskih ciljev mladih**. V **evropskem letu mladih** se je z okrepljenim sodelovanjem med vsemi ustreznimi deležniki pri mladinskih vprašanjih njen pomen povečal, vendar bi lahko glede na posvetovanja vidneje obravnavala učinek nekaterih novih/ponovno pomembnih izzivov (npr. življenjski stroški).

V zvezi s tem je mogoče:

- ✓ povečati prepoznavnost **prizadevanj, da se okrepi vključevanje mladinskih vprašanj na ravni EU in nacionalni ravni** na področja potreb mladih.

4. SKLEPI IN PRIDOBLEJENE IZKUŠNJE

4.1 Splošni sklepi in pridobljene izkušnje

V oceni je bilo poudarjeno, da je **strategija EU za mlade učinkovita in še vedno pomembna kot strateški okvir** za sodelovanje, izmenjavo znanja in vzajemno učenje v EU, saj pripomore k usmerjanju virov in usklajenemu ukrepanju v smeri skupnih ciljev pri

reševanju izzivov mladih ter k dopolnjevanju ukrepov in pobud držav članic. Strategija EU za mlade je zlasti še vedno ključnega pomena kot „katalizator“ za usklajevanje in razvoj politik. Je primer/vzorec za nacionalne strategije za mlade in razvoj mladinske politike (zlasti v državah članicah, ki nimajo nacionalne strategije za mlade ali v katerih se ta strategija vzpostavlja ali obnavlja), saj podpira zbliževanje pristopov politik. To vlogo ima tudi zunaj EU, kot je razvidno iz akcijskega načrta za mlade v zunanjem delovanju EU, s katerim lahko strategija EU za mlade tudi države nečlanice EU spodbudi k sprejetju podobnih pristopov.

V oceni je bilo poudarjeno, da so **cilji strategije EU za mlade še vedno ustrezni**, saj so močno **osredotočeni na vključevanje in raznolikost ter participacijo in državljansko udejstvovanje mladih**. Na splošno je bilo ugotovljeno, da široki cilji strategije in evropski cilji mladih ustrezajo številnim izzivom in potrebam mladih.

Posvetovanje pa je kljub temu pokazalo, da je mogoče vidneje obravnavati učinek, ki ga imajo na mlade **novi/ponovno pomembni izzivi** (zlasti življenjski stroški; stanovanja, okolje in podnebje, digitalizacija, telesno in duševno zdravje in dobro počutje ter izzivi za mlade na podeželju). S tem je poudarjen pomen dvojnega pristopa strategije EU za mlade, in sicer prizadevanj za **vključevanje mladinskih vprašanj na vsa področja politike**, pri čemer se opira na močno **participacijo in zastopanost mladih**, ter **uporabe in krepitve posebnih instrumentov in pobud** v mladinskem sektorju.

Z **evropskim letom mladih 2022** se je EU približala mladim z ozaveščanjem o številnih priložnostih, ki so jim na voljo. **Participacija mladih se je povečala, vključevanje mladinskih vprašanj pospešilo**, strategija EU za mlade pa je dobila večji pomen. Če se ti pozitivni učinki ohranijo in nadgradijo, se bosta izvajanje in uspešnost strategije EU za mlade v skladu s sporočilom Komisije o evropskem letu mladih 2022³² v prihodnjih letih okrepila.

Glavni sklepi in izkušnje, pridobljene pri ocenjevanju, so usmerjeni v povečanje vpliva strategije EU za mlade z nadaljnjo krepitvijo nekaterih njenih instrumentov. Ti so poudarjeni v nadaljevanju.

4.2 Participacija mladih in vključevanje mladinskih vprašanj

- **Mladinski dialog EU: postati mora bolj vključujoč, pozornost je treba nameniti nadaljnjemu ukrepanju**

Mladinski dialog EU se mora še naprej razvijati in širiti. Bistvenega pomena je, da se **ohrani napredek pri vključevanju**, dosežen v zadnjih treh ciklih; da se še napreduje pri vključevanju mladih iz manjšinskih skupin in mladih invalidov ter poveča udeležba vseh premalo zastopanih skupin (vključno z mladimi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in mladimi na podeželju) v procesu mladinskega dialoga EU. Del ukrepov je lahko **izpopolnitev nagovarjanja in komuniciranja**, pa tudi boljša priprava in podpora udeležencem (zlasti mladim z manj priložnostmi).

³² [Sporočilo Komisije o evropskem letu mladih 2022 \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/default/press-article/detail/aid/16144).

Ključno področje, ki mu je treba nameniti pozornost, je **nadaljnji razvoj postopka, po katerem se priporočila** mladinskega dialoga EU **posredujejo** ustreznim deležnikom na vseh ravneh (zlasti oblikovalcem politik), **ter podpora zanj**. Potrebni so tudi **mehanizmi** za obveščanje udeležencev in deležnikov o **načrtovanem nadaljnjem ukrepanju** na ravni EU in nacionalni ravni. Na ravni EU bo Komisija osredotočenost mladinskega dialoga EU tesneje uskladila s svojim delovnim programom. **Krepitev mladinskega dialoga EU je ključen ukrep v sporočilu Komisije o evropskem letu mladih** (vključno z razmislekom o tem, kako ga povezati z mladinskim testom EU). Ta razmislek je pomemben tako za tretji cikel strategije EU za mlade 2019–2027 kot za naslednjo strategijo za obdobje po letu 2027.

Prav tako bi bilo primerno ustvariti več **sinergij z drugimi instrumenti za participacijo mladih** (npr. platformo EU za participacijo otrok) na ravni EU in nacionalni ravni zaradi prepoznavnosti ter si skupaj prizadevati za angažiranost mladih in predstavnikov mladih s pomočjo organizacij in mrež civilne družbe.

Prednostni ukrepi za nadaljnji razvoj participacije mladih in mladinskega dialoga EU so določeni v sporočilu Komisije o evropskem letu mladih.

➤ **Vključevanje mladinskih vprašanj: *treba ga je pospešiti, nadgraditi in še naprej spodbujati***

V oceni so bili poudarjeni **primeri političnih pobud EU**, v katere je bil vključen vidik mladih. Nekatere se tudi izrecno sklicujejo na strategijo EU za mlade (npr. sporočilo Komisije o celovitem pristopu k duševnemu zdravju, ki je bilo razvito s prispevki mladih³³). Kljub številnim sinergijam med politikami EU je le malo dokazov o konkretnih ukrepih za izkoriščanje dopolnjevanja in sinergij, kar kaže, da je mogoče še bolj okrepiti sodelovanje na ravni EU.

V skladu s sporočilom Komisije o evropskem letu mladih je mogoče **okrepiti prizadevanja na vseh ravneh**, da bi dosegli nadaljnji napredek pri vključevanju mladinskih vprašanj na vsa področja politike, tudi s **konkretnimi instrumenti za vključevanje**.

Komisija bo pri oblikovanju politik EU v celoti izkoristila potencial vključevanja mladinskih vprašanj v okvir in nabor orodij Komisije za boljše pravno urejanje, kar bo privedlo do **mladinskega testa EU**. V letu 2024 potekata podrobnejša opredelitev in preizkušanje pristopa, da bi se od leta 2025 izvajal mladinski test ustreznih novih pobud iz letnega delovnega programa Komisije. Prizadevanja bodo vključevala tudi boljše nagovarjanje organizacij civilne družbe, mrež in mladih, da bi jih spodbudili k sodelovanju v posvetovanjih o novih pobudah EU, tudi v **državljskih forumih**. Vzpostavljena bo nova **platforma deležnikov na področju mladine**, s prvim sestankom jeseni 2024, za lažjo izmenjavo z mladinskimi organizacijami, raziskovalci s področja mladine, predstavniki držav članic in drugimi institucijami EU. V letu 2024 bodo nadaljevanje **dialogov o mladinski politiki** z evropskimi komisarji, organizacija **okroglih miz o vključevanju mladinskih vprašanj** in uporaba notranje **mladinske mreže Komisije** (zlasti prek

³³ Na primer prek konference mladih preživelih onkoloških bolnikov in dialoga o mladinski politiki na področju duševnega zdravja, ki sta potekala februarja 2023.

koordinatorja EU za mlade) prav tako pomembni načini za krepitev vključevanja mladinskih vprašanj.

Komisija bo podprla tudi **nacionalna prizadevanja** tako, da bo organizirala **dejavnosti vzajemnega učenja** o vključevanju mladinskih vprašanj v sodelovanju z državami članicami, da bi si izmenjali mnenja o tem, kako vključiti mlade in organizacije civilne družbe ter upoštevati vidik mladih v nacionalnih procesih oblikovanja politik, ki vplivajo na mlade. Komisija prav tako spodbuja države članice, naj imenujejo **nacionalne ali regionalne koordinatorje za mlade** po zgledu koordinatorja EU za mlade.

Države članice in Komisija bi lahko tudi **opredelile posebna področja za krepitev sinergij in dopolnjevanja** (npr. med participacijo mladih v okviru strategije EU za mlade in participacijo otrok v okviru strategije EU o otrokovih pravicah in strategije za boljši internet za otroke (BIK+) ter z nacionalnimi politikami in pobudami na teh področjih) v povezavi z ukrepi za vključujoče državljansko udejstvovanje in udeležbo za demokratično odpornost EU, ki so opisani v svežnju Komisije za obrambo demokracije³⁴.

Države članice in Komisija bi lahko tudi **sodelovale pri posebnih politikah in pobudah**, na primer pri osredotočanju na izzive na področju duševnega zdravja mladih; upoštevanju medsebojnih povezav z digitalnim življenjem, vključno z umetno inteligenco, športom in kulturo, ter izvajanju celostnih pristopov na podlagi sporočila Komisije o celovitem pristopu k duševnemu zdravju³⁵ in sklepov Sveta³⁶. Poleg tega Komisija tesno sodeluje z državami članicami prek podskupine za duševno zdravje pri strokovni skupini za javno zdravje³⁷. Podobno sodelovanje je mogoče spodbujati na drugih ključnih področjih glede na izzive, ki so jih opredelili mladi in deležniki na področju mladine. Javni organi na nacionalni in regionalni ravni lahko pri oblikovanju in izvajanju politik, namenjenih mladim, zaprosijo tudi za podporo v okviru Instrumenta EU za tehnično podporo.

Povečati je mogoče in treba tudi **sodelovanje z deležniki**, in sicer z boljšim obveščanjem o cilju vključevanja mladinskih vprašanj in medsektorski naravi strategije EU za mlade ter širjenjem uspešnega vključevanja mladinskih vprašanj na vseh ravneh in ozaveščanja o njem.

Prednostni ukrepi za nadaljnjo krepitev vključevanja mladinskih vprašanj so določeni v sporočilu Komisije o evropskem letu mladih.

➤ **Koordinator EU za mlade: je ključnega pomena za vključevanje mladinskih vprašanj, njegovi vlogi je treba nameniti pozornost**

V oceni je bilo ugotovljeno, da je koordinator EU za mlade vodilen pri **vključevanju mladinskih vprašanj** na ravni EU, zlasti prek notranje mladinske mreže Komisije, ter da ima velik potencial in je pomemben za nadaljnja prizadevanja za spodbujanje sodelovanja mladih. Povratne informacije deležnikov kažejo, da je mogoče **povečati prepoznavnost**

³⁴ Dokumenti o obrambi demokracije – Evropska komisija (europa.eu).

³⁵ Sporočilo Komisije o celovitem pristopu k duševnemu zdravju (europa.eu).

³⁶ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic o celovitem pristopu k duševnemu zdravju mladih v Evropski uniji.

³⁷ https://health.ec.europa.eu/non-communicable-diseases/expert-group-public-health_sl

vloge in dela koordinatorja EU za mlade pri zunanjih deležnikih ter bolje komunicirati in **morda dodatno pojasniti njegova pooblastila**, ki so zelo široka.

Koordinator EU za mlade se bo lahko na podlagi pozitivnih izkušenj iz evropskega leta mladih opiral na **platformo deležnikov na področju mladine** za posvetovanja, razprave, izmenjave in soustvarjanje z izkustveno skupnostjo, ki vključuje deležnike na vseh ravneh in bo okrepila participativno upravljanje strategije EU za mlade.

4.3 Omogočitveni instrumenti

➤ **Programi EU: *preučiti je treba nadaljnje sinergije***

Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota sta ključna instrumenta za podpiranje strategije EU za mlade na ravni EU. Zato je pomembno, da **se ohranijo povezave** med tema programoma ter cilji in dejavnostmi strategije. Obstajajo tudi možnosti za nadaljnje **raziskovanje sinergij** med tema in drugimi programi/skladi/instrumenti na ravni EU (npr. Obzorje Evropa, skladi kohezijske politike in Instrument za tehnično podporo) ter nacionalnimi programi/skladi. To lahko olajšajo mladinska mreža Komisije in dejavnosti vzajemnega učenja.

➤ **Obveščanje mladih in komuniciranje: *pripraviti je treba komunikacijski načrt***

Izboljšati je mogoče jasnost obveščanja o strategiji EU za mlade ter njenih medsebojno povezanih sestavnih delih in rezultatih, bolj ciljno usmeriti komuniciranje k oblikovalcem politik in organizacijam/akterjem civilne družbe ter izpopolniti izdelke za mlade na evropskem mladinskem portalu. To bi lahko storili s **pripravo komunikacijskega načrta** za strategijo.

➤ **Na dokazih temelječa orodja: *treba jih je stalno izboljševati in namenjati pozornost komunikaciji***

Potrebna so stalna prizadevanja za zagotavljanje in pravočasno **sporočanje ustreznih podatkov** o izvajanju in uspešnosti strategije EU za mlade ter o spreminjajočem se položaju mladih vsem deležnikom na uporabniku prijazen način. V oceni je bilo ugotovljeno, da je treba bolje izkoristiti tisto, kar je bilo že doseženo. **Vire za oblikovalce politik in organizacije/akterje civilne družbe** je mogoče **racionalizirati** (trenutno so razpršeni na več portalih in spletiščih). To bi lahko vključevalo pregled pogostosti poročanja in oblike **poročila EU o mladih**, s katerim bi ugotovili, ali ju je mogoče spremeniti, da bi bolje zadovoljili potrebe različnih ciljnih skupin.

Da bi olajšali spremljanje in ocenjevanje, je v oceni predlagan **razvoj nekaj ključnih kazalnikov**, ki bi v skladu s predlogi *ad hoc* skupine strokovnjakov za mladinske kazalnike pripomogli k spremljanju napredka in zagotavljanju povezav med cilji na višji ravni in bolj neposrednim vplivom strategije EU za mlade (na razvoj mladinskih politik, praks mladinskih organizacij in participacijo mladih) ter k nadaljevanju dela v zvezi z razpoložljivostjo podatkov.

Države članice in Komisija bi lahko z vključevanjem deležnikov na področju mladine **sodelovale pri nadaljnjem razvoju ključnih kazalnikov, metodologij in podatkov** za spremljanje strategije EU za mlade.

4.4 Možnosti za poenostavitve

➤ **Planerji prihodnjih nacionalnih dejavnosti: *preučiti je treba druge možnosti***

V oceni je bilo ugotovljeno, da je **mogoče poenostaviti in zmanjšati breme poročanja držav članic**, kar zadeva planerje prihodnjih nacionalnih dejavnosti³⁸. V posvetovanjih je bilo poudarjeno, da oblikovalci politik menijo, da jih je težko izpolnjevati in da je njihova uporaba omejena. To kaže, da je treba razmisliti o alternativnih načinih zbiranja informacij o nacionalnih prednostnih nalogah mladinske politike v sodelovanju z državami članicami (na primer z mladinskim Wikijem in poenostavljenimi raziskavami).

4.5 Nadaljnji ukrepi

V evropskem letu mladih 2022 so bili mladi uvrščeni na vrh politične agende. To je akterje močno spodbudilo in dalo zagon za več priložnosti, prostora in orodij za participacijo mladih ter tistih, ki delajo z njimi in za njih. **Sporočilo Komisije o evropskem letu mladih** vključuje prednostne ukrepe za ohranjanje in nadgradnjo uspeha tega leta. To skupaj s **sklepi te ocene strategije EU za mlade** pomeni priložnosti za nadaljnjo pospešitev izvajanja in povečanje vpliva strategije EU za mlade 2019–2027.

Na sredini njenega izvajanja bi se lahko ta prizadevanja nadaljevala in umestila v okvir obstoječih ciljev strategije in evropskih ciljev mladih (na ključnih področjih angažiranja, povezovanja in opolnomočenja) ter vključevanja mladinskih vprašanj na vseh ravneh, in sicer z uporabo obstoječih mehanizmov in procesov, kot je delovni načrt za obdobje 2025–2027.

Komisija za nadaljnjo **pripravo na sodelovanje na področju mladinske politike EU po letu 2027**, tudi v novem večletnem finančnem okviru, predlaga, naj se **v obdobju 2025–2026 prisluhne** vsem deležnikom in **začne proces soustvarjanja** z njimi. Spodbudila bo platformo deležnikov na področju mladine za zbiranje mnenj in zamisli, sodelovanje in soustvarjanje prispevkov. To bi lahko potekalo v obliki srečanj in dogodkov ali spletne kampanje ter bi lahko bilo del posvetovanj v okviru mladinskega dialoga EU.

³⁸ [Planerji prihodnjih nacionalnih dejavnosti | Evropski mladinski portal \(europa.eu\)](#).